

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău Oleg Popov, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2019, în cauza penală, în privința lui

Olaru Mihai XXXXX, născut la XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 13.01.2019 până la 19.06.2019;

Instanța de apel de la 16.07.2019 până la 11.11.2019;

Instanța de recurs de la 20.01.2020 până la 06.05.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 19 iunie 2019, a fost încetat procesul penal în cauza penală privind învinuirea lui Mihai Olaru, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, în legătură cu liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională potrivit art. 55 Cod penal.

S-a aplicat în privința lui Mihai Olaru o sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime 150 unități convenționale, ceea ce constituie 7 500 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Mihai Olaru la 02 februarie 2019, în jurul orei 07:55, aflându-se în fața localului „Eli-Pili”, amplasat pe str. București, 68, mun. Chișinău, fiind în stare de ebrietate ușoară, produsă de alcool, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, manifestate prin încălcarea grosolană a ordinii publice, cu perturbarea liniștii altor persoane în zi de odihnă (sâmbăta), aflându-se în loc public, în prezența a mai multor domnișoare, a intrat în polemică cu cet. Sergiu Cherpec și l-a îmbrâncit pe acesta într-o movilă cu zăpadă aflată chiar la intrarea în localul sus-menționat.

Tot atunci, Olaru Mihai, după ce l-a doborât în zăpadă pe Sergiu Cherpec, manifestând un cinism și o obrăznicie deosebită, dorind să-și ducă la bun sfârșit

intenția sa criminală, i-a aplicat șase lovituri în regiunea feței cu pumnul mâinii drepte, iar cu mâna stângă îl ținea imobilizat în zăpadă, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 201902D0553 din 26 martie 2019, vătămare corporală ușoară, exprimată prin fractura arcului zigomatic pe stânga fără deplasarea fragmentelor, hemoragie subconjunctival pe stânga, echimoză cu edem al țesuturilor moi subdiacente la nivelul feței, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Mihai Olaru a comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal, individualizată prin „*huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiunile care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.*”

2.1. Inculpatul Mihai Olaru în ședința de judecată, până la începerea cercetării judecătorești a declarat că nu solicită administrarea de noi probe și personal, prin înscris autentic semnat de el, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, adică în baza probelor acumulate la etapa urmăririi penale.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea parțială a sentinței cu pronunțarea în partea stabilirii pedepsei penale a unei noi hotărâri prin care a-i stabili o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale.

În motivarea apelului, acuzatorul de stat a indicat că, pedeapsa aplicată de către instanța de judecată în privința inculpatului nu corespunde gravității infracțiunii săvârșite, personalității lui, și pericolului social pe care îl reprezintă. Pedeapsa prea blândă care a fost aplicată inculpatului, va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție.

De asemenea, procurorul a menționat că, în cauza dată nu există circumstanțe excepționale sau alte circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea vinovăției inculpatului, ba mai mult ca atât, instanța nu a ținut cont de faptul că inculpatul a atentat la relațiile sociale cu privire, atât la securitatea și ordinea publică, cât și la sănătatea persoanei și acordarea unei încrederi în vederea corectării sale prin aplicarea instituției liberării de răspundere penală, v-a duce la o însușire incorectă a fenomenului justiției și v-a crea impresia inculpatului că un asemenea comportament este unul tolerat de către autoritățile statului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2019, a fost respins apelul declarat de către procuror ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel analizând materialele cauzei, în raport cu normele relevante la caz, a constatat că, instanța de fond a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Astfel, la caz se constată, că instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, după indici calificativi - *huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiunile care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obraznicie deosebită.*

Instanța de apel a subliniat că, sentința a fost contestată de către procuror în partea liberării de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională potrivit art. 55 Cod penal, temei pentru a interveni în sentință din oficiu cu privire la încadrarea juridică, conform art. 409 alin.(2) Cod procedură penală, lipsește.

Cu referire la încetarea procesului penal și liberarea de răspundere penală a inculpatului și tragerea acestuia la răspundere contravențională potrivit art. 55 Cod penal, instanța de apel a conchis că soluția instanței de fond este una corectă, justificată și motivată.

Astfel, în conformitate cu art. 55 alin. (1) Cod penal *„Persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, cu excepția infracțiunilor prevăzute la art. 181¹, 256, art.264 alin.(2), art.264¹, 303, 314, art. 326 alin. (1) și (1¹), art. 327 alin. (1), art. 328 alin. (1), art. 332 alin. (1), art. 333 alin. (1), art. 334 alin. (1) și (2), art. 335 alin. (1) și art. 335¹ alin. (1), poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.”*

Sanctiunea art. 287 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 550 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

În acest context, instanța de apel constatat că inculpatul întrunește condițiile pentru liberarea acestuia de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională, or, pe parcursul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că inculpatul a comis o infracțiune care face partea din categoria infracțiunilor mai puțin grave prin prisma art. 16 Cod penal, este prima data tras la răspundere penală, a recunoscut integral vinovăția incriminată, cauza fiind examinată în procedura simplificată în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală.

Mai mult ca atât, partea vătămată Sergiu Cherpec, deși nu a fost prezent la ședința din instanța de apel, aceasta prin cerere din 09 octombrie 2019, a menționat că careva pretenții față de inculpat nu are, iar investigațiile periodice sunt achitate de către Mihai Olaru.

La fel, din materialele cauzei penale, instanța de apel a reținut că partea vătămată Sergiu Cherpec și inculpatul Mihai Olaru au încheiat un acord de împăcare și partea vătămată a indicat că dauna morală și materială cauzată a fost restituită integral și careva pretenții morale, materiale sau de altă natură față de Mihai Olaru, nu are, solicitând în acest sens încetarea procesului penal.

De asemenea, instanța de apel efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a conchis că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acesteia este posibilă cu tragerea la răspundere contravențională, prin urmare, instanța de fond legal i-a aplicat lui Mihai Olaru, amendă în mărime de 150 unități convenționale în conformitate cu prevederile art. 55 alin. (2) Cod penal.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță într-un alt complet de judecată.

În susținerea celor solicitate, procurorul menționează că instanța de apel a aplicat eronat în privința inculpatului prevederile art. 55 alin. (1) Cod penal, fără a menționat care sunt criteriile ce caracterizează personalitatea inculpatului și în coraport cu care a ajuns la concluzia că acesta poate fi corectat fără a fi supus răspunderii penale.

De asemenea, procurorul indică că la materialele cauzei lipsește un raport de evaluare psihologică a inculpatului care ar întemeia poziția instanței de apel.

În rest procurorul susține aceleași argumente invocate în cererea de apel.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Astfel, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească definitivă.

Autorul recursului indică ca temeiuri de declarare a recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

Cu referire la temeiul invocat de către recurent precum că „instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel”, Colegiul penal menționează că este unul declarativ, deoarece din materialele cauzei și textul deciziei atacate rezultă că, pentru pronunțarea deciziei, instanța de apel și-a motivat corect soluția bazându-se pe cumulul de probe administrat la cauza penală, examinate și cercetate în prima instanță, cercetate suplimentar și verificate

în instanța de apel, apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură. Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe și argumente nu s-au stabilit în instanța de recurs.

De asemenea, Colegiul penal respinge alegațiile procurorului care indică că, la materialele cauzei lipsește un raport de evaluare psihologică a inculpatului, or, procurorul urma să solicite efectuarea unui astfel de raport la etapa cercetării judecătorești în instanțele de fond, nu acum la etapa recursului ordinar, deoarece conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Totodată, Colegiul penal examinând cauza a ajuns la concluzia că, instanțele de fond corect au aplicat prevederile art. 55 Cod penal la stabilirea pedepsei, aceasta fiind în corespundere, atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale.

Reieșind din prevederile art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și din partea altor persoane.

Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, instanța de apel s-a expus argumentat și corect asupra motivelor relevante din cererea de apel și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs acceptă și însușește aceste argumente, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 al hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6§1 din CEDO, obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale. Mai mult, Colegiul penal menționează că, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în

recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Astfel, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii procesual penale, ea fiind legală, argumentată și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău Oleg Popov, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2019, în cauza penală în privința *Olaru Mihai XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **03 iunie 2020**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan